

At ikke vilde bade, før man har lært at svømme

Taler

Ole Beyer Høstmark

Dato

10 august 1911

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Debatt om stemmerett for kvinner (7)

- 1 Jeg hører til det flertal i komiteen, som har indstillet paa bifald av forslaget om
almindelig stemmeret for kvinder, og det er med fuldt hjerte og fuld
overbevisning om, at det er rigtig, hvad jeg her gjør, at jeg har tat dette
standpunkt. Og jeg har gjort det ikke alene efter min egen overbevisning, men
5 ogsaa i bevisstheten om, at jeg har vælgerne hjemme i mit distrikt helt og fuldt
med mig.

- Under sidste valg, da jeg reiste omkring og holdt mine foredrag og møter og
samtalte med folk, kom dette spørmaal om kvindestemmeretten ofte frem. Paa
10 møterne om kveldene naar vi sat og pratet sammen efter foredragene, kom det
paa tale: har den mands kone stemmeret, har den mands kone stemmeret? Ja,
enkelte, som hadde set efter i skattelisterne og lignende, hadde da rede paa det
og kunde sige: Ja, kona di har stemmeret, for du er lignet for den og den sum,
men kona di har ikke stemmeret, for du er lignet for mindre. Naar dette blev
15 oplyst paa disse møter, og det gik op for forsamlingen, hvor uretfærdig og hvor
meningsløst det var, saa hørte jeg aldrig mere end en mening om det. De sa
allesammen, at dette maa dere snarest mulig se at faa forandret.

- Og jeg har været tilstede paa valgting og set kvinder møte frem for at stemme og
20 har set, at de er blit avvist, fordi deres mænd var lignet for mindre end kr.
300,00. Jeg har set, hvorledes de har gaat spidsrotgang nedover kirkegulvet, og
jeg har ikke hørt mere end en mening om det baade fra politiske meningsfæller
og andre deroppe: dette er stygt, det er uværdig.
- 25 Og jeg har hørt konservative folk derhjemme sige: det kunde i grunnen ha været
det samme med hele kvindestemmeretten, dere kunde latt være at indføre den.
Men jeg hørte de samme mænd sige: har dere først indført den, saa faar dere

gjøre det paa en retfærdig maate, for det, som nu er, det er uretfærdig.

30

Her har været talt om census, og det har været sagt, at det kunde ikke være verre for kvinderne i saa henseende, end det i sin tid var for mændene. Jo, jeg mener, det er verre for kvinderne; forholdet er ikke det samme nu, som det var for mændene. Den tid, vi havde censusgrænse for mænd, da var det et princip i vor valgordning, at der skulde være censusgrænse; der var et udvalg - jeg kan gjerne sige, en udvalgt klasse mennesker - som skulde faa være med i statens styrelse, og alle andre mennesker skulde være udenfor. Nu er det omvendt, nu er princippet om census bortfaldt; alle skal være med. Men det er en liten klasse, som er sat udenfor som et slags utskud. Det er noget ganske andet.

40

Hr. Hagerup Bull talte om politisk indsigt. Det gaar ikke an, mente han, at gi politisk stemmeret til alle disse, som ikke har politisk indsigt, før de har vundet den indsigt. Ræsonnementet synes mig litt underlig. Det minder mig virkelig om gutten, som sa, han ikke vilde bade, før han hadde lært at svømme. Netop ved at faa stemmeret og utøve stemmeret er det vel, de skal vinde politisk indsigt.

45

En ting til forundrer mig av, hvad hr. Hagerup Bull sa: nu iaar er det aldeles umulig at indføre almindelig kvindestemmeret; men om 3 aar er der ingen betænkelighet, da gaar det an. Hvilken kolossal forskjel disse 3 aar skal gjøre, gaar over min begripelse. 3 aar i en nations politiske utvikling er saa kort en tid, at enten vi tar dette skridt idag eller om 3 aar, synes jeg maa komme akkurat ut paa ett; vi kan likesaa godt ta det idag. Eller kanskje det er det, som ligger under, at hr. Hagerup Bull vet, at om 3 aar nytter det ikke længere at staa imot. Da er kravet og stemningen blit saa sterk, at det ikke gaar an længer at gjøre motstand, og saa har han kanskje sine ord i behold, naar han endelig gir sig. Det var talt om seig motstand, og der var tat avstand fra det; høire viste ikke nogen seig motstand. Ja, jeg skal ikke sige noget om det, men det skal vise sig idag, fra hvilket parti motstanden kommer.

60

Jeg skal ikke opholde tiden med nogen længere utvikling av mine anskuelser. Jeg vil kun sige, som jeg begyndte, at det er med fuld overbevisning og i bevisstheten om, at jeg har mine vælgere bak mig, at jeg stemmer for dette forslag.

65

Kilde

Stortingstidende 1911, s. 2616-2617.

Emneoversigt

Debatt, Innlegg i Stortinget, Kvinner, Kvinnesak, Stemmerett

70

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/at-ikke-vilde-bade-for-man-har-laert-at-svomme>

75

80

85

90

95

100

105